



21995

III

Mag. St. Dr.

P

Siecki.

Poloniarum

*Panegyrici Johannis Regis Sallustia in personis
Poloniarum Principis et d. d. Joanni M. P. R.
Clypeo gense detur adumbrata.*

Gdani typis sive Reinigeri.

PANEG. et VITAE

Polon. Fol.

№ 1285

450
AEGIS PALLADIA

IN

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI
PRINCIPIS ET DOMINI
DOMINI

JOANNIS III.
REGIS POLONIAE.

MAGNI DVCIS LITHVAN. RVSSIAE,
PRVSSIAE, MASOVIAE, SAMOGIT, KIOVIAE,
WOLINIAE, PODOLIAE, PODLASS. LI-
VONIAE. SMOLENSCIAE, SEVER.
CZERNICHOV. &c.

CLYPEO GENTILITIO

SARMATIAE, ORBISQ. CHRISTIANI PROTECTORE
ANNO M. DC. LXXVI.
II. FEBRVAR.

SVB IPSAM INAUGVRATIONIS REGIAE
SOLENNITATEM

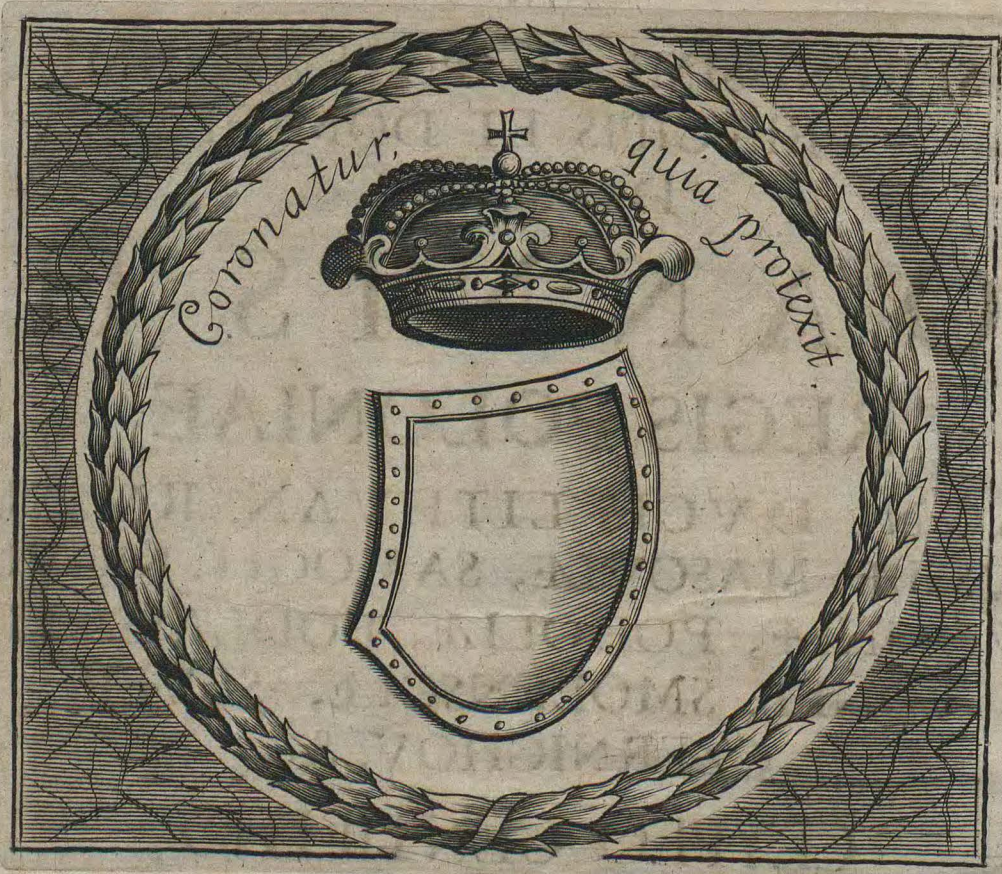
adumbrata

á

Joachimo de Hirtenberg Pastorio, S. R. M. Se-
cret. Histor. Commis. & Burggrab. Mariaeburg.



GEDANI,
TYPIS SIMONIS REINIGERI.

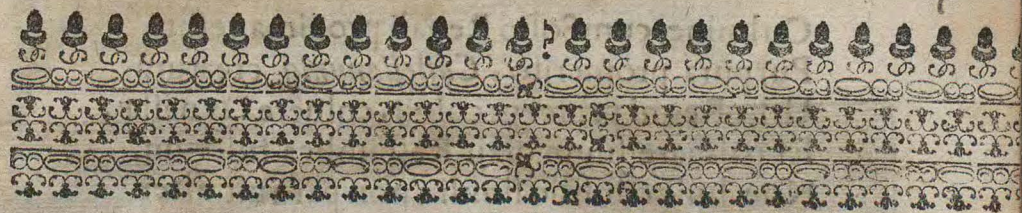


AD SERENISSIMUM REGEM.

Heroum caeleste genus, quo Vindice surgit
 Patria, PELIDEN lata tulisse sibi:
 Cui Divina manus meritam Virtute Coronam,
 Sarmatiæq; suæ libera sceptrâ dedit,
 Adspice. PALLADIÆ, quæ cernitur, ÆGIDOS VMBRA,
 A radiis lumen certat habere Tuis.
 Illustrat natale decus Tibi MARTIVS VMBRO,
 Qui LECHIAM tenuit foriter V MBO suam.
 Obvia Tutorem passis nunc excipit ulnis
 Mater, & applausu Terra Polusq; favent.
 Debitor ipse novum columen Parnassus adorat,
 Devotæq; offert Cyrrhea dona manus.
 Accipe, quæ dantur, REX INCLYTE, fronte serenâ,
 Ac dantem CLYPEI protegat Vmbra Tui.
 Invidia nam tela nequit sufferre Camena,
 Sit nisi Regali fulta favore DEA.
 Ipsaq; vix ausit Pallas sic Ægide niti,
 Vivere sub CLYPEO quin amet illa Tuo.

21. 995 III

BIBLIOTHECA
 VNI. V. IAGELL.
 CRACOVENSIS



NE quicquam dubio secum certamine pugnat
 Conscia Musa sui, trepidans peccare tacendo,
 Nec tamen ausa loqui. Luctu perculsa recenti
 Canities Heliconâ pati, Phœbumq; recusat:
 Ardua que ingenti rerum fastigia mole,
 Virtutumq; immensus apex cantare parantem
 Tardat, & imparibus prohibet tam grandia nervi
 Tangere, quæ melius veneret ut rauca silendo
 Chorda, timens nimio ne pondere victa fatiscat

Publica sed plausum jam poscunt gaudia. Supplex
 Dona CORONANDO debet Reverentia REGI,
 Et Pietas jubet ipsa loqui. Sic surgit in ausus
 Jam dudum desveta novos, rugæq; senilis
 Immemor, Aonios, ipsâ sese altior, æstus
 Concipit, & Clarias mordet mens ignea laurus.
 Ille en, qui Scythicas radiis victoribus umbras
 Dispulit, & Patriæ lucem, ceu Phosphorus alter,
 Reddidit, emeritas rarâ Virtute Curules
 Scandit, & augustâ librat jam fronte CORONAM.

Eccui tam rigido torpescat frigore pectus?
 Quæ linguam glacialis hyems, & plectra ligarit?
 Quin fulgente novas capiant hoc sidere flammâs,
 Inq; triumphales se laxent omnia cautus;
 Quin simul ipsa stupens annis, & saucia curis
 Vena reviviscat, positamq; lacestat avenam.
 Unde sed ingrediens laudum sublime theatrum
 Pierius trahet orsa labor? me copia rerum
 Circumdans inopem reddit: lux plurima mentem
 Offuscet splendore suo, radiosq; moratur
 Ingenii, & dubiâ sistit molimina curâ.
 Si generis lustrare decus, Cerasq; vetustas
 Musa velit, grandes Lechiæ transferbere fastos
 Effet opus, tanti nec erit nisi tarda laboris
 Meta; sed & longo cum plurima dixerit orsu,
 Plura tamen dicenda forent. At proxima nobis
 Sit tetigisse satis. Memori non excidit avo
 Bellonâ prælustris AVVS, qui viribus idem
 Ingenii, eloquiq; potens, carusq; Monarchis,
 Et patriæ gratus, libertatiq; decorus,
 Sceptrâ Palatini tenuit, lux inclyta gentis
 Sarmaticæ. PATREM simili mox tramite laudum
 Filius excipiens, procul hunc superavit honorum

Culmine, cum Solio Regali proxima cessit
Purpura promerito, *Castellanumq;* creatum
Urbs Regni princeps coluit, coluere Dynastæ,
Et palmare suum dixit Respublica fulcrum.
Non huic consilio similis, non par fuit alter
Ore Pericléo. Quicquid tum *Pallade* dignum
Gessit utrâq; Lechi tellus, hoc *Nestore* gessit.
Ille *LADISLAO*, Moscum diadema petenti
Jure, quod à populo *Princeps* electus habebat,
Magnus Consilii custos, rectorq; juventæ
Additus, huic tandem, cari post fata Parentis,
Conciliator erat Regni, cum Patria tota
JACOBO moderanda dedit suffragia Campi,
Qui dare sceptrum solet, magnos & dicere Reges.
Huic neq; Threjiici sunt formidata Monarchæ
Arma, sed indomitus, tanto frænante capistro,
Osmanes vinci didicit, pacisq; receptis
Legibus, immiti, nec sicco funere bustum
Quod Lechiæ molitus erat, furibundus inivit.
Sic manus Emathio jam tum *SOBIESCIA* sceptro
Visa fuit fatalis, & ingens fabrica condi
Cæpit, quam tandem major Patre *FILIVS*, aëtris
Perficit auspiciis, Patrio iam cælitus Orbi
Defensor, *CLYPEVSq;* datus. Nam *stemmate* tali
Signarunt illustre *genus* præfaga futuri
Fata, & nobilibus stimularunt pectora flammis.
Maternæ jam mitto decus monumentaq; stirpis,
Digna pari monumenta tubâ, si Musa patenti
Credere se vellet campo, spatioq; vagari
Liberiore manus. Sed jam mihi sufficit Heros
Conspiciæ Virtutis *Arvus*, fortissimus ille
Hæctor Lechi genitum, tremuit quem Moscuæ quondam,
Patriaq; Oraclum Regis, post fata Samoscî,
Vidit, & æternis commendant clara papyris
Ausa, necisq; genus, cum duri Martis arena
Hautit pro patris, invicto pectore, terris
Impare pugnantem fortunâ, altoq; cadentem
Vulnere. Sed Virtus tumulo sublimior extat,
Et nescit post fata mori *ZOLKEVIUS*, ingens
Sarmatiæ vindex, ac tandem victima gentis.
Sanguine Tu tali genitus, *Fortissime Regum*,
Indole Divinâ, primævo à flore juventæ
Heroum Virtutis iter, cæloq; probatos
Ingredieris calles. Puerum Tritonia Pallas
Ungve suo format, secretos pectoris ignes
Delius ipse fovet Pater, & cælestibus auris
Suscitat, arcanis doctrinæ fontibus implens

Subli-

458
Sublimem genium, semperq; ad *Principe dignos*
Exstimulans curas, vidit quia præcius Augur,
Quæ maneat fortuna Virum, quid spondeat æther,
Et quàm grande decus posthac sub Principe tanto
Præsidiumq; suis promittant Numina *Musis*.
Non tamen Aoniis nimium latuisse sub Umbris
Permisit Fortuna Tibi. Sistenda theatro
Lucis erat, puer quo maturet ætas
Sole sub aprico, magnis & idonea rebus
Surgeret in Lechiæ decus immortale *Coronæ*.
Inde peregrinas placuit Tibi visere gentes,
Quicquid & Hesperiiis usquam Sapiencia terris
Condidit eximium, docili perdiscere menti
Summa cupido fuit. Sensit Te Roma capacem
Rerum magnarum, sensit cum Teutone Celta,
Et Scaldin quicumq; bibunt, Rhenumq; bicornem,
Tum Getici latices Istri, Scatebrasq; Tibisci.
Te quicumq; pedem ferres, excepit ubiq;
Et fovit peregrinus amor. Generosa placebat
Omnibus augusti vultus, & Principe digna
Majestas oris, traxit quoq; gratia morum,
Illaq; tranquillâ spectata modestia fronte,
Temperiesq; animi, nec quicquam futile spirans
Sermo, sed occultis innectens corda catenis.
Patria cum reducem vidit, Bellona lacertis
Protenus est amplexa suis, aptumq; Gradivo
A teneris experta, novum Te cæpit Achillem
Fingere, perpetuisq; dehinc exercuit armis:
Non horrere docens hyemes, non cruda Bootæ
Flamina, non nimio Phœbi langvere sub æstu,
Nullum operis trepidare genus, superare natatu
Flumina, pervigiles armatum ducere noctes,
Esuriemq; sitimq; pati, tolerare pericla
Intrepidum, valido obstantes perumpere ferro,
Non numerare globos, dextrâ sibi querere laudem,
Vulneribusq; decus, cælo patriæq; sacratum
Ferre caput, quotiesq; opus est, non parcere vitæ.
His tirociniis, tali durare palæstrâ
Vernantes humeros, animumq; ad grandia natum
Solennis Tibi ludus erat. Sic Thessalus Heros
Non procul à terris, quæ TE tremuere propinquum,
Ad Martis trabeas primis deduxit ab annis,
Sic tener Alcides, olim meriturus Olympum,
Membra fatigabat tandem domitura Gigantas,
Sic Geta Threjiiciis sudantem vidit in armis,
Et juga lassarunt puerum Rhodopeia Martem,
Grandia spiranti durum quoq; sidera campum

B

Obje-

Objecere Tibi. Nec enim truculentior unquam
Incubuit Patriæ, cœlo irascente, malorum
Ilias: extremæ miseram damnasse ruinæ
Fata videbantur, belli tonuere fragores
Undiq; penè omnis subito vicinia fudit
Hostes, & streperi fremuit terrâq; mariq;
Vis gladii, vix ipsa salus servare labantem
Posse putabatur. Rapido *servilis* ab Euro
Prima procella fuit, plebes cum rustica frænos
Excuteret, Scythicisq; ferox exurgeret armis,
Cervices scrutans Dominas, & Lechidos artus
Dirâ ~~fata~~ vorans. Illi Tu, Martia Proles,
Objectare Tuum, prima inter fulmina, pectus
Ausus es, Alciden animis juvenilibus æquans,
Gorgoneosq; instans lacerabas ungvibus Hydros,
Non semel immanis merxisti in viscere monstri
Arma, quia haud uno dirissima vulnere Lerna
Procubuit, sed sæpè caput rediviva sub auras
Extulit, atq; animos viresq; à vulnere sumpsit.
Ah! quanto maduit belli hæc feralis arena
Sanguine nobilium! quot Clari nominis istic
Interiøre Duces! inter primaria gentis
Sidera, quæ præsens ætas, quæ postera semper
Fama canet, proh fata! Tuus florentibus annis,
Unicus occubuit *Frater*, spes altera magnæ,
Pulchraq; gemma Domûs, Patriæ virtute futurus
Æmilius, fulmen Martis, si sera vocasset
Heroum Lachesis Juvenem. Nunc laude superstes
Perpetuâ vivit, templisq; insertus Olympi,
Semi-Deosq; inter, Proavum, magniq; Parentis
Complexu gaudens, Te Regia sceptrâ gerentem
Cœlo spectat ovans animis, jugiq; triumphum
Lætâbundus agit plausu, *Fratriq;* faventes
Perpetuò Superos & candida fata precatur.
Non desævierat furiis excita Cosacæ
Plebis tempestas, aliam mox traxit ab Arcto,
Cum mare Parrhasium vomuit numerosa phalangum
Agmina, belligerosq; Gothos effudit in agros
Sarmatiæ, quæ tota sibi tum dissona, tardas
Opposuit vires hosti. Sic objice nullo
In medios ruit ille sinus & viscera Regni,
Ac propè cuncta suis reperit, vel fecit aperta
Consiliis. Socias jungebat Dacia turmas
Hunnigenæq; suis subito de montibus ingens
Militiæ robur Lechicas immisit in oras
Ambitione tumens cæcâ *Racocius*; ibat
Hûic comitum malefida cohors, quam Russia misit.
Tristibus instupuit tot fluctibus obruta Lechis, Nec

459
Nec satis ipsa sui compo dedit hostibus ægrum
Primâ fronte latus, multasq; hæc naufraga puppis
Hausit aquas. Donec pulso generosa sopore
Natio commovit vires, quatiensq; lacertos,
Excusit ferale jugum, fecitq; sepulchrum
Gentibus externis Patriam, raptasq; curules
Reddidit ense sibi victrix, terrasq; recepit.
Hic Tua Sarmaticos inter spectata Camillos
Emicuit belli Virtus, Regiq; fugato
Martia festinavit opem, Lechicoque cubili
Usque virens annis, pulchris tamen ausibus apta,
Movit Hyperboreas gladio felice catervas.
At vix dum fulgere minax occæperat ensis
Gotthe Tuus, Lechiæ nullo cum jure cieret
Arma Lyaconiis alius progressus ab oris
Hostis, regna tenens latè porrecta sub Ursæ
Cardinibus, verè Dominator lege solutus.
Hûic quoque se junxit nobis inimicus, & in nos
Præbuit immanis dextras & tela Cosacus,
At læsam fortuna fidem Virtusq; Polona
Ulta fuit, foedâque hostes ejecit arenâ,
Milite non multo, cujus sed sævè arbor
Ingentes superare acies, & fræna superbis
Ponere; pugnantiq; Deum præsentia favit.
Floruit hic rursus Tua *Dux prosperrime*, laurus,
Hic palmis virtute manus. Non nesciit Arctos
Sudores extrema Tuos. Te Desna videbat
Indomitum bello, Te victa Borysthenis ora
Admirata fuit, fusoq; immixta cruori
Sæpius erubuit, spectans perjura suorum
Pectora, pollutasq; manus, arasque Tonantis.
Jam Tua quis contra ~~Crimeas~~ dicere gentes
Prælia sufficiat? quæ percensere Camoenæ
Cuncta queant? Nullus nobis elabitur annus
Vix & hyems, Scythicas quâ non arcere cohortes
Re sjubeat. Cum perpetuis Gens dira rapinis
Vivat, non Cererem glebâ, non artibus ullis
Quærere sveta, suæque simul Meotidos undis,
Euxinoque mari, tum paupertate perenni
Tuta, celerque fugâ; sic irrequieta propinquos
Sollicitat populos, Lechicosque incurrere fines,
Venariq; hominum passim genus omne, gregesque
Assolet. Hanc contra semper mucrone parato
Pervigil excubias egisti, ensesque latronum
Fregisti bellace manu, raptorque rapina
Sæpè fuit, crebroque Tuâ Virtute soluta est
Captorum infinita cohors, quæ jure salutis

Te reparatorem. Te libertatis asyllum
Prædicat, & verè SCUTUM columenque Tuorum.
At Schytà ceu pestem metuit, sine cæde reversus
Nunquam, cum fluvius, casusve latere volentem
Commisit Tecum, pugnamque ciere coëgit.
Ampla cano, sed multa silens reverentia transit,
Ut pleetris majora meis. Et plura patraffet
Vis Animi Dextræque *Tua*, nisi livor iniquus
Atraque suspicio remoras posuisset eunti
Tramite laudato. Quoties ah tristis Enyo
In Te surrexit? quoties per inania Famam
Invasit violenta Tuam? quàm lurida nubes
Invidiæ textit, quæ Tu memoranda gerebas
Pro Patriâ? quàm sæpe fides præclara monenti
Defuit? ô quoties clamabas, *panditur in nos*
Thracia porta, parat jam dudum tela virosq;
In Lechia jugulum. Vos ô consurgite Cives,
Et Bizantini diros cohibere Tyranni
Quarite conatus. Sed non permisit Erinnyes
Esse fidem dictis; vani figmenta cerebri
Nec pravo caruisse dolo sunt credita, quæ Tu
Pectore sincero, Patriæque impulsus amore
Svadebas. Adeò cæco in sua fata ruebant
Impete discordes, vertigoque tanta trahebat
Præcipientes animos: qui dum sic volvere pergunt
Rixarum fluctus, rabies Othomannica vastis
Ingruit Agminibus, mox & Camenecia rupes
Cingitur, Eo mora detestata Monarchæ,
Tunc armis instructa minus: Spes deficit omnis
Auxilii; Cives aliò quia verterat ardor
Irarum. Paucis sic *Troja Polona* diebus
Indomitam Odrysiò cervicem subdidit hosti.
Ingemuit tantæ trepidans vicinia cladi,
Et Pietas diro læsam se vulnere sensit,
Hic cum Christiadum murus sub Mechica lapsus
Jura fuit. Tardè sapiens post vulnera Lechis
Indoluit, nudum se prostituisse Tyranno,
Jam confessa latus, quin expectabat in ipsis
Visceribus ferrum, quod lassâ arcere nequibat.
Sed Superi, quæis cara magis Respublica visa est,
Quàm fuit ipsa sibi, frænnum posuère Monarchæ,
Belli interstitium dantes sub imagine Pacis,
Pacis at heu! miseræ! veterum quam conscia laudum
Erubuit, lethoq; parem Gens Martia duxit.
Nec mora. Tu præiens alios, calcaria creber
subdebas animis, *ecquis, nisi degener;* inquis,
Indecores Leges, & blando nomine tectum

Servitii

46
Servitii tolerare jugum, pendendaq; Bassis
Æra queat? Sunt usq; manus, sunt arma Polono,
Tam grave quæis possit Patriis avertere terris
Dedecus, ignatum Pro Avibus, Seclog; Parentum,
Quorum si cupimus non inficianda propago
Censeri, maculas stet cura abolere pudendas,
Pupillamq; manu forti tueamur honoris,
Sanguine quem partum Virtus, & Cura reliquit
Indefessa Patrum. Satis est Acheronte profectam
Tisiphonem tantum potuisse, in mutua damna
Ut nos impulerit, nullosq; habitura triumphos
Arma. Redux fraternæ novo concordia nexu,
Et Patriæ communis amans nos vinciat ardor,
Justaq; in Emathias ruat indignatio gentes.
Libertas animis ignes, & gloria thyrsos
Subjiciat, stimulos imprimis cura Tonantis
Addat, Agarenæ nostris in sinibus Aræ
Intolerans. Moveat nos postera turba, nepotes
Detestaturi pro libertate Parentes
Non bene sollicitos, prisca nec laudis amantes,
Surgite, magnanimi Cives, abstergite labem,
Armaq; deformi, Duce me, præponite Paci.
Scipiadæ tanti voces generosa subibant
Pectora, continuo delectus miles, & arma
Undiq; fullerunt. Regem non detinet ipsum
Vis morbi, quin castra petat: cum membra labarent,
Fertur in ardentem Bello, imperterritus oras,
Et tetigit votis, oculo quas fata negarunt
Tangere; nam rapuit Lachesis pugnare volentem,
Orbavitq; suos tanto in discrimine rerum
Rex, citò præreptus Terris, & redditus Astris,
Vix dum gustatâ Lechici dulcedine sceptri.
Durius afflicto, tali sub cardine, Regno
Consuluisse videbatur Fortuna, timorq;
Magnus erat, ne læva iterum discordia Cives
Raptaret, quos unanimes veneranda tenere
Majestas potuit. Sed cum tam vulnere diro
Iratum Lechiæ rebus se prodidit Æther,
Clarior ejusdem juxtâ clementia luxit,
Quando triumphali cinxit *Tua* tempora lauru,
Principis extincti, tam grandi munere, famam
Anticipans. Regis sese configere miles
Credidit auspiciis. Felix at sidere pugna
Constitit illa Tuo. Soli mansere trophæa
Illibata Tibi. Patriæ tamen illa modestè
Assignas Genio Tutori, huic omnia gratus
Filius attribuis. Tanti sed fama triumphii

C

Unâ

Unâ cum fato Regis dispersa per orbem,
 Vix reperire fidem potuit: transcendere sortem
 Credita sunt nostram tantæ miracula palmæ.
 Castra adstructa Tyræ, durâq; crepidine ripæ,
 Præcipitiq; jugo, & firmis tutissima vallis,
 Armorumq; omni, victusq; instructa paratu,
 Et plus ter decies millenûm tecta Virorum
 Robore, perpetuas jaculantum exaggere flammæ;
 Victori cessisse Tibi vix unius horæ
 Expugnata morâ, forti cum milite magnos
 Procubuisse Duces, vix agmina pauca cruentam
 Effugisse necem, scopulos rubuisse madentes
 Cædibus, & spisso manasse cadavere flumen
 Ac plenos spoliis clivos, vallesq; superbis
 Sarmaticas ditasse manus, arcemq; Chotimi
 Atq; alias Urbes, Pruti quas alluit unda,
 Hostibus ejectis, sceptro cessisse Polono,
 Omniaq; hæc modici pretio constare cruoris,
 Grandia erant nobis portenta, & credita cunctis
 Mortali majora manu-Tuq; ipse faventi
 Hoc opus insolitum totum transcribis Olympo.
 Non stetit hæc fini cælestis gratia, majus
 Destinât illa *Tua, Princeps*, meliusq; brabéum
Virtuti, Patrio dignam *diademate* censet.
 Laurea nulla satis tantos pensare triumphos
 Posse videbatur, Regum meruisse curules
 Creditus es Superis. Alii dare sceptrâ recusant.
 Quàm qui sceptrâ recens servasset, & usq; tueri
 Sufficiat pollente manu. Sed clausa patebant
 Hæc decreta diu: scriptas adamante tabellas
Electo demum reseravit *Campus*, & horæ
 Momentum Coelo placitum. Suffragia primûm
 Tendebant aliò. Peregrini sanguinis Ostro
 Imminuere Proci. Quin jam *nonnemo* propinquâ
 Visus erat prensare manu. Sed deniq; Coelo
 Emicuit summæ, cui parent omnia, dextræ
 Calculus, applaudit populus, pars plurima fasces
 Cælitûs *Electo* mox subjicit, Ipse recusas,
 Dum qvenquam dubitare vides, spernisq; vocari
 Electus, nisi concordî *Te* nuncupet urnâ
 Campus, & unanimi coeant suffragia sensu.
 Consensere omnes tandem, **REGEMQVE JOAN-**
NEM
 Publica Vota sonant. Lætatur **LECHIA MATER**
 De gremio venisse suo, qui tanta gubernet
 Regna, parem summâ Virtute animoq; præesse
 Orbi, *Davidem* genio, vi Martis *Achillem*,

Theodosius

Theodosius pietate parem, curâq; *Zalencum*
 Justiciæ, mitemq; tamen, nulliq; timendum,
 Quam quibus est odio Virtus, quive arma minantur
 In fonti Patriæ, tacitis vel fraudibus obsunt.
Electo sed deerat adhuc, ut porrò sacratum
 Vinciret *Diadema caput*. Mox etgò rogârunt
 Cives, Regalem properes ut adire *Tiaram*.
 Pugnavit rationum acies non vilis, & ad *TE*
 Svada perorabat pro *TE* facunda *Senatus*.
 Fortior at cunctis jussit dare causa repulsam,
 Quam dederas prior *Ipsè TIBI*. Sic omnia vicit
 Argumenta *Salus Regni*: quæ casside condi
 Poscebat *Regale Caput*. Sic publicus in *TE*
 Privato præpollens honos, prolataq; Sceptri
 Ornamenti *Tui*. Pergis *Diadema* mereri,
 Sumere quod differs. Tanto sic grandior exstans,
 Quanto es spontè minor: verèq; hoc dignior *Ostro*,
 Quod removens, *CLYPEO* properas gladioq; tueri.
 Nec mora. Mox toto sonuerunt classica Regno,
 Concurrîtq; madens effuso sanguine Thracum,
 Eoisq; nitens spoliis, armisq; decora
 Bellatorum acies: sperans cumulare trophæis
 Nuper parta novis. Animos Dux Martius auge,
 Fortunamq; in *Te* comitem sibi miles, & ipsos
 Credit stare *DEOS*. Tali putat auspice dextris
 Pervia cuncta suis. Pronus sic ire remotos
 Ad Patriæ fines properat, sic figere castra,
 Russia pertremuit, trepidavit turba rebellis,
 Nec paucos peccasse pudet. *Tu* parcere lapsò
 Non tardus populo, passim Diplomata spargis,
 Promittens veniam justo se reddere promptis
 Imperio, reliquos Domitor premis acribus armis,
 Dum crudâ cervice rigent, Dominasq; superbo
 Contemptu fugiunt leges, frænumq; recusant.
 Ipse hyemes Bellator agis sub pellibus, urgens
 Militiæ non segnis opus, nihil aspera cæli
 Te movit facies, Cereris nec copia flexit
 Deficiens, variisq; gemens querimonia causis.
 Namq; laborantis stipendia militis ibant
 Langvidiûs, quia difficilem Respublica sumptum
 Affundebat egens. Tu, ne penuria pulchris
 Ausibus obstaret, largis patrimonia rivis
 Dimanare jubes, proprii nec labe peculi
 Defectus Patriæ dubitans pensare, maniplos
 Ære Tuo fulcis inopes. Sic militis in *Te*
 Crevit amor, sic castrenses tulit ille labores
 Impiger, extremoq; Tui sub limite Regni

C 2

Excubias

Excubias egit, patiens, quæcunq; jubebat
Sub rigido fortuna polo. Sic viscera Matris
Lechidos haud tetigit damnosa *licentia Martis*,
Quæ truculenta *lues*, grassata prioribus annis,
Gangrænâ pejus, labefecit totius artûs
Corporis, & populi nervos succidit egeni.
His progressa viis Virtus Tua, *maxime Regum*,
Sarmatiam recreat, quæq; olim perdidit illa,
Reddis: Ad obsequii frænum rediêre rebelles,
Quæq; bibunt Vrbes Hypanim, Rossûmq; Tiramq;
Cervicem flexêre Tibi, priscasq; secures
Agnoscent, Regiq; suo se credere gaudent.
Quas cum Tartaricis innixa potentia nervis
Thracia prævastis cuperet pervertere rursum
Agminibus, ruerentq; immensi roboris alæ
Bistonides, ferrum crudele, ignemq; minantes:
His impar numero, bello sed vivida Virtus
Opposuit, quantum generoso pectore miles,
Te Divos tribuente Tuos, arisq; focusq;
Vindicias præbens, potuit; multoq; subinde
Barbara colluvies maduit prostrata cruore.
Tum quoq; prodigio Tibi monstravêre favorem
Sidera, quando *nives* æstivo mense tegebant,
Quæis stetit hostis, a gros. Afflat Te mitior aura,
Illum terret hyems. Cælum Tibi sensit amicum
Barbaries, hostile sibi: Sic cedere campo
Maluit, & dare terga, Tuis Scythæ territæ armis,
Numinibusq; simul. Sic & sub Vindice tanto
Intactus sospesq; fuit *LEO RVSSICVS*, ille,
Impia cui toties frameamq; rogumq; minata est
Bizantina manus; voti damnanda cruenti
Forsitan, immanem nisi, Rex invictæ, stitisset
Virtutis *Tutela Tuæ*. Procumbere malle
Regius ardor erat caræ sub manibus Vrbs,
Quàm dare Bistonii fædandam militis ungvî:
Et stetit ille procul, tenuit Bassasq; Chanosq;
Vmbo Tuus, fuditq; metum Mavortius ensis.
O si promissam jam dudum fædere junctus
Accelerasset opem Populus, quàm pulchra dabatur
Materies iterum palmis! quàm larga trophæis!
Cæca sed invidiæ tabes, odiiq; maligna
Fædavit loligo fidem, timuitq; Polonam
Submissis fultam auxiliis attollere gentem,
Cujus Achillæas jam dudum experta cohortes,
Fulmineasq; Aquilas non unâ clade suorum
Senserat. Hostiles sic illa immota furores
Spectavit, captæq; hominum gens aspera turbæ

Vix

762
Vix etiam ingemuit, tenuisse Borysthenis undam
Contenta, & Scythicas non admisisse catervas.
Sed veniet tandem tempus, quo serâ rerum
Invertat fortuna vices, quo barbarus Ilter
Lechica signa tremat, Syriusq; pavescat Orontes,
Maotisq; Tuis, *Mars noster*, inhorreat armis,
Cujus *PALLADIAM* nullus jam comminûs hostis
ÆGIDA ferre potest, vultum nec sustinet ullus.
Scimus, *Buczaciam*, nuper cum cinxerat, Arcem
Post & *Trembloviam*, rapido vestigia cursu
Vertisse *Imbrimum* Baslam, Crimeosq; Dynastas
Conspectum fugisse Tuum, multumq; pavorem
In terras retulisse suas, ipsiq; Monarchæ
Æmonio movisse metum, movisse furorem.
Intremuere omnes, cum ripam utramq; Polonos
Constitit infedisse Tyræ. Muldavia tota
Expavit, nostros spectans insistere portis,
Scrutariq; armis trepidæ penetrâlia terræ.
Sed brumale Tuis dedit intervalla trophæis
Sidus, & horrentes urgens penuria Campos,
Nec non dira *lues*, atro labefacta veneno
Corpora prosternens. Sic mittere *longius* arma
Publica disvasit ratio, gemitusq; Tuorum.
Te quippe assiduo revocabat Patria voto,
Ante alios Regni *PRIMAS OLSZOVIVS*, ingens
Ille sub auspiciis Cari sibi *Principis, Atlas*
Consilii, Lechiciq; *CAPVT* sublime Senatûs.
TRZEBICIUS pariter Præsul, quem culmina *Craci*
Suspiciunt, quem Roma colit, quem Civis honorat
De Patriâ summè meritum, semperq; merentem,
Consonat his, *Magni* cui credita cura *Sigilli*,
LESCINIVS, nostri *Nestor* verissimus avi,
Consonuere alii *PROCERES*, & quisquis amantem
TE patriæ communis, amat. Post tanta laborum
Aufa, & perpetuis hyemes sub pellibus actas,
Post tot in exhaustis curas ac tædia terris,
Servatasq; armis Urbes, hostesq; fugatos,
Cernere Te flagrant, tandem & *Diademate* cinctum
Regali, spectare animis concordibus optant.
Non *Patre* ulterius Cives, non *Sole* videntur
Posse carere suo: veriti, ne concitet iras,
Disidiiq; faces spargat turbator *Avernus*.
Destituisse preces, & sistere vota Tuorum,
Sævities Tibi visa fuit: patriæq; Salutis
Cura Tuum stimulis animum tam fortibus urfit,
Ut modica assiduo sudori, & Martis arenæ
Spiramenta dares. Mox didita fama per omnes

D

Sar-

Sarmatiæ terras, animos hilaravit, ad instar
 Auroræ, quæ Mygdonio progressa cubili,
 Gentibus optatam Phæbi succedere lucem
 Nunciat, & roseo cum lumine gaudia fundit.
 Anxia sed populo quem spes promisit anhelò,
 Jam tandem SOL ipse venis. Jam *principis Urbis*
 Mænia celsa subis. Lætus replet omnia plausus,
 Adnutat Pæana canens *Tibi* vertice Pindus.
 Undiq; templa sonant. **LUCEMSANCTISSIMA**
MATER

Commodat ecce suam: Tua fulgurat inde *Corona*
 Splendidiùs, tanto rutilans augustiùs *Astro*.
 Ipse **STANISLAVS**, Divum quem *Martyra* Lechis
 Tota colit, qui sacra *Tuo* jam pandit honori
 Limina, *Te* Patriæ librantem sceptrâ triumphans
 Spectat, & æthereo **REGEM** sic excipit ore:

SAlve magnanimis, Princeps, Heroibus orte,
 Lumen Avis, Gentiq; Tuæ: quem Patria gaudet
 Se **TANTUM** peperisse sibi: cui subjicit ultrò
 Sceptrâ, Jagelloniis olim benè credita dextris,
 Nunc Tibi se tradit. Tu quod felicibus armis
 Servasti, prudente manu moderabere Regnum
 Sarmatiæ, Civem Patriæ Tu legibus æqvīs
 Flectes, Bisloniæ fortis Tua Dextera Lunæ
 Terribilis, vindex eadem Tutelaq; sacræ
 Relligionis erit. Cape fortunante Coronam
 Numine, non alii tantum sedet aptiùs Ostrum.
 Virtutem sublime Tuam Diadema coronat,
 Ipse Coronabis meritum Diadema trophæis.



[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]



VA. 1. 2

